

جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره آموزش و پرورش منطقه ۴ تهران

ش سنلدی (ش داوطلب):
نام و نام خانوادگی:
سؤال امتحان درس: ادبیات فارسی

نام واحد آموزشی: دبیرستان شاهد معلم
نام پدر:
نام دبیر:

نوبت امتحانی: دی ماه ۱۳۹۱
رشته: انسانی
سال تحصیلی: ۱۳۹۱-۱۳۹۲

ساعت امتحان: صبح
وقت امتحان: دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۳۹۱/۱۰/
تعداد برگ سؤال: ۱ برگ

الف) معنی ابیات و عبارات زیر را بنویسید. (۶نمره)

- ۰/۷۵ ۱- خداوندی که در ذاتش علل نیست
۰/۷۵ ۲- بزاز قفل را حیلہ کرد
۱/۲۵ ۳- نمرود گفت: "اگر من بگروم مرا بپذیرد؟"
۰/۷۵ ۴- عید نوروز از آثار عهد عقیق است
۱/۲۵ ۵- چو صیتش در افاه دنیا فتاد
۰/۷۵ ۶- چو شد روز رستم بپوشید گبر
۱/۲۵ ۷- خوشا آن دل که دلدارش تو گردی
۰/۷۵ ۸- نکوهش مکن چرخ نیلوفری را
۱ ۹- دو چیز طیره ی عقل است: دم فرو بستن
۱ ۱۰- به وقت گفتن و گفتن به وقت خاموشی
۱ ۱۱- باز رگان مردی را برای تعهد او بگذاشت تاوی را تیمار می دارد چون قوت گیرد بر اثر وی ببرد
۱۱- بوسهل را صفر ا بجنبید و بانگ برداشت و فرادش نام خواست شد، خواجه بانگ بر او زد

ب) معنی ابیات مشخص شده را بنویسید. (۴نمره)

- ۲ ۱۲- به نام نقش بند صفحه ی خاک
۱۳- بحث و احوال طراران کردی
۱۴- از او دور شد دانش و فرهی
۱۵- برست و حله ی بهشت بیاوردند
۱۶- نباید رقتی نویسد به سلطان
۱۷- لکن به دروغ او را بر من آغاییده باشند
۱۸- در کجاوه انیس من بودی و در حجره جلیس
۱۹- بوی دان از افعال چرخ برین را

پ) خود آزمایی (۳نمره)

- ۰/۲۵ ۲۰- کدام واقعه ی مهم تاریخی در نوروز اتفاق افتاده است؟
۰/۵ ۲۱- مقصود از عبارت "خاطر باز آمدن برای نشستن غالب آمد" چیست؟
۰/۷۵ ۲۲- عبارت "مشتی رند را سیم دادند که سنگ زنند" بیانگر چیست؟
۰/۵ ۲۳- در داستان دیوار "همسایه" نماد چیست؟
۰/۵ ۲۴- عکس العمل بزاز در برابر سرقت اموالش چه بود؟
۰/۲۵ ۲۵- رو بین تنی "اسفندیار" را با کدام شخصیت اساطیری می توان مقایسه کرد؟
۰/۵ ۲۶- در بیت "اشک بیهوده مرز این همه از دیده کلیم / گرد غم ران توان شست به طوفان ازم" یک تشبیه نهفته پیدا کنید.
۰/۲۵ ۲۷- آیه ی "ومن بتوکل علی الله فهو حسبه" با کدام یک از ابیات زیر ارتباط معنایی دارد؟
الف) همه شادی و عشرت باشد، ای دوست
ب) چه باک آید ز کس آن را که او را
در آن خانه که مهمانش تو باشی
نگهدار و نگهبانش تو باشی

ت) دانش های ادبی (۳نمره)

- ۰/۲۵ ۲۸- پیوستگی منظم اعمال و حوادث داستان که مبتنی بر رابطه ی علت و معلولی است نام دارد.
الف) درون مایه ب) هسته یا طرح داستان پ) لحن
- ۲۹- آثار ستون "الف" رابه نثرهای ستون "ب" وصل کنید.

الف	ب
قابوس نامه	مصنوع و متکلف
مقامات حمیدی	بینابین
ترجمه ی تفسیر طبری	مسجع و فنی
	ساده یا مرسل

- ۰/۲۵ ۳۰- اثری از "عبدالرحیم تبریزی" معروف به طالبوف نام ببرید.
- ۰/۵ ۳۱- در بیت "نه همین می رمد آن نوگل خندان از من / می کشد خار در این بادیه دامان از من" در مصرع دوم آرایه ی ایهام را مشخص کنید.
- ۰/۷۵ ۳۲- صحیح و غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید.
الف) "خلاق المعانی ثانی" لقب "کلیم کاشانی" است. ()
ب) کتاب "کلیله و دمنه" را عبدالله بن مقفع از عربی به فارسی ترجمه کرد. ()
پ) تسلط سعدی بر مضامین تغزلی، پند، اندرز، نعت و ستایش خدا و پیامبر است. ()
- ۰/۵ ۳۳- در بیت "چه نعت پسندیده گویم تو را؟ / علیک السلام ای نبی الوری"
الف) مصرع دوم چه آرایه ای دارد؟ ب) منظوران "نبی الوری" کیست؟

ث) درک مطلب (۴ نمره)

- ۰/۲۵ ۳۴- "مادر حسنگ زنی بود سخت جگر آور"؛ "جگر آور" کنایه از چیست؟
- ۰/۵ ۳۵- در بیت "هم امروز از پشت بارت بیفگن / میفگن به فردا مر این داوری را" مقصود از "امروز" و "فردا" چیست؟
- ۰/۲۵ ۳۶- در بیت "گل و گلزار خوش آید کسی را / که گلزار و گلستانش تو باشی" مقصود از "گل و گلزارش" چیست؟
- ۰/۲۵ ۳۷- در عبارت "گاو دعاو ثنا گفت و کمر خدمت به طوع و رغبت بیست"، "کمر خدمت بستن" چه مفهوم و آرایه ای دارد؟
- ۰/۵ ۳۸- در عبارت "قراضه ای بدو دادو گفت": امشب از من زحمت دیدی؛ در اخراجات خود صرف کن مقصود از "دراخراجات خود صرف کن" چیست؟
- ۰/۲۵ ۳۹- در بیت "کمان بر گرفتند و تیر خدنگ / ببرند از روی خورشید رنگ" مصرع دوم کنایه از چیست؟
- ۴۰- با توجه به ابیات به سوالات زیر پاسخ دهید:
ای که پنجاه رفت و در خوابی
مگر این پنج روز در یابی
خجل آن کس که رفت و کار نساخت
کوس رحلت ز دند و بار نساخت
خواب نوشین بامداد رحیل
باز دارد پیاده را ز سیل
- ۰/۵ الف) در بیت اول منظور از "در خواب بودن" چیست؟
ب) در بیت دوم "کوس رحلت زدن" کنایه از چیست؟
- ۰/۵ ۴۱- عبارت "نمرود را گفتند: این از رای ضعیف بود" چه مفهومی دارد؟

ج) شعر حفظی (۲ نمره)

- ۰/۵ ۴۲- دولت عشق بین که چون از سر
۰/۵ ۴۳- گر بزندم به در نظرش بی دریغ
۰/۲۵ ۴۴- گر بنواری به لطف و برگدازی به قهر
۰/۵ ۴۵- کوتاه نظر غافل از آن بلند است
۴۶- کدام گزینه مصرع دوم بیت زیر می باشد؟
"هر دست که دادند از آن دست گرفتند"
الف) بس دانه فشاندند و بسی دام تنیدند
ب) هر نکته که گفتند همان نکته شنیدند
پ) زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند